

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Введено в дію

Рішенням Вченої ради ДНМУ

від «29» 05 2025 р., протокол № 10

Наказом в.о. ректора ДНМУ

від «05» 05 2025 р. № 125

Майя ЄРМОЛАСВА

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРАВА
НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ
У ДОНЕЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

Лиман – 2025

УКЛАДАЧІ

- Майя ЄРМОЛАСЬВА –** в.о. ректора, завідувачка кафедри внутрішньої медицини №1, докторка медичних наук, професорка;
- Ірина СОКОЛОВА –** професорка закладу вищої освіти кафедри організації вищої освіти, управління охороною здоров'я та гігієни, докторка педагогічних наук, професорка;
- Ольга ЧЕРНИШОВА –** проректорка з науково-педагогічної роботи, докторка медичних наук, професорка;
- Наталія МІКРЮКОВА –** в.о. начальника навчально-методичного відділу, старший викладач кафедри організації вищої освіти, управління охороною здоров'я та гігієни

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня (далі – Положення) права на вільний вибір освітніх компонентів у Донецькому національному медичному університеті (далі – Університет) визначає порядок реалізації здобувачами вищої освіти (далі – здобувачі) вільний вибір освітніх компонентів і формування індивідуальних освітніх траєкторій протягом навчання в Університеті.

Положення гарантує здобувачам побудову індивідуальної освітню траєкторію з урахуванням програмних компетентностей і результатів для забезпечення професійного зростання і особистісного розвитку.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (ст. 62, ч. 1, п.15), Статуту ДНМУ, Положення про організацію освітнього процесу в ДНМУ, інших нормативних документів, а також враховуючи рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості.

1.3. Освітні компоненти за вибором здобувачів (вибіркові освітні компоненти) це компоненти освітньої програми (далі – ОП), які вводяться Університетом (кафедрами та групами забезпечення спеціальностей ОП з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів, з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту.

1.4. При формуванні переліку вибірових освітніх компонентів необхідно враховувати наступне:

- освітня програма з будь-якої спеціальності містить нормативну та варіативну складові, зміст яких формується групою забезпечення спеціальності, враховуючи Стандарт вищої освіти із спеціальності (за відсутності такого – проект Стандарту).

- вибіркові освітні компоненти циклу загальної підготовки забезпечують формування загальних компетентностей, зокрема соціальних навичок (soft skills).

- вибіркові освітні компоненти циклу професійної та практичної підготовки відповідають предметній області ОП, забезпечують поглиблену підготовку за спеціальностями та спеціалізаціями, що визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній та професійній мобільності здобувача.

1.5. Обсяг вибірових освітніх компонентів для формування індивідуальних освітніх траєкторій складає не менше 25 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми нерегульованої спеціальності.

1.6. Обсяг вибірових освітніх компонентів для формування індивідуальних освітніх траєкторій складає не менше ніж 10 відсотків від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми

спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання.

1.7. Вибір вибіркового освітнього компонента надається усім здобувачам, починаючи з другого семестру першого курсу.

Не припустимим є нав'язування певних вибіркового освітнього компонента в інтересах окремих кафедр.

1.8. В Університеті здобувач може реалізувати право вільного вибору освітнього компонента, використавши один із запропонованих варіантів:

- вибір освітнього компонента із навчального плану однієї освітньої програми одного рівня вищої освіти;

- вибір освітнього компонента, які пропонуються для інших освітніх програм (окрім випадків, коли вивчення освітнього компонента передбачає опанування освітнього компонента).

1.9. Кількість вибіркового освітнього компонента наступного навчального року та кількість кредитів на їх вивчення, форми контролю визначаються робочим навчальним планом спеціальності ОП, за якою навчається здобувач.

1.10. Обсяг кожного вибіркового освітнього компонента становить не менше 3 кредитів ЄКТС. Форми підсумкового контролю вибіркового освітнього компонента визначено в ОП. Для вибіркового освітнього компонента загальної підготовки рекомендовано залік.

1.11. Дані про вибір освітнього компонента варіативної частини освітньої програми заносяться в індивідуальний навчальний план здобувача.

1.12. Індивідуальний навчальний план здобувача розробляється на навчальний рік на підставі робочого навчального плану спеціальності/ОП і включає всі нормативні та вибірково освітні компоненти, обрані здобувачем, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки фахівця певного рівня вищої освіти, з урахуванням структурно-логічної послідовності вивчення освітніх компонентів для забезпечення досягнення програмних результатів навчання.

1.13. Інформування здобувача про вибірково освітні компоненти та їх зміст відбувається шляхом презентації опису вибіркового освітнього компонента для освітньої програми, який розміщується у вільному доступі на інформаційних ресурсах Університету у форматі Каталогу.

1.14. Вибірковий освітній компонент циклу загальної підготовки запроваджується за умови чисельності групи для здобувачів 1-3 курсів – не менше 20 осіб; для інших курсів у межах академічної групи циклу професійної підготовки - не більше 10 осіб.

Для вивчення освітнього компонента з іноземних мов та медичної інформатики група здобувачів може нараховувати 10-15 осіб і навчатися за різними освітніми програмами.

2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

2.1. Викладання вибіркового освітнього компонента можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, наукового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри задовольнити професійні потреби здобувача.

2.2. Кафедри Університету, а також члени групи забезпечення спеціальності несуть відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення вибіркового освітнього компонента.

2.3. Розробка та оновлення переліку вибіркового освітнього компонента здійснюється кафедрами (групами забезпечення спеціальності) щорічно. Оновлення вибіркового освітнього компонента (не більше 20%) відбувається за рішенням кафедри до 20 січня поточного навчального року, враховуючи зміст ОП, програмні компетентності і програмні результати навчання, а також результати опитування здобувачів вищої освіти, випускників.

2.4. Сформований перелік вибіркового освітнього компонента кафедри подається до навчально-методичного відділу до 01 лютого поточного навчального року.

2.5. Навчально-методичний відділ формує і подає на затвердження Вченої ради Університету до 01 березня загальні переліки вибіркового освітнього компонента по кожній спеціальності.

2.6. На підставі затверджених переліків вибіркового освітнього компонента навчально-методичний відділ до 01 квітня формує Каталоги вибіркового освітнього компонента по кожній спеціальності та виносить на затвердження до Вчених рад факультетів.

2.7. У Каталозі вибіркового освітнього компонента подано короткий опис змісту компонента, визначено цільове призначення (спеціальність, ОП), а також зазначено кафедру, яка забезпечує конкретний вибірково-освітній компонент.

2.8. Для кожного вибіркового освітнього компонента кафедри до 01 квітня розробляють відповідне навчально-методичне забезпечення (силабус, методичні розробки, завдання тощо).

2.9. Затверджені Каталоги вибіркового освітнього компонента розміщуються для ознайомлення учасників освітнього процесу на інформаційних ресурсах Університету.

3. ПРОЦЕДУРА ФОРМУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ СКЛАДОВОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВИТИ

3.1. Для формування контингенту для вивчення вибіркового освітнього компонента на наступний навчальний рік (другий навчальний семестр для першого курсу) декани факультетів та гаранті освітніх програм забезпечують ознайомлення здобувачів із порядком вибору освітніх компонентів, описами

змісту вибіркового освітнього компонента та організують процедуру вибору:

- для здобувачів першого року навчання до 01 жовтня поточного навчального року;

- для здобувачів інших курсів до 01 травня поточного навчального року.

3.2. Здобувачі, після ознайомлення з Каталогами вибіркового освітнього компонента:

- заповнюють поінформовану згоду (онлайн або паперову) стосовно вибору освітнього компонента вільного вибору;

- заповнюють форму опитування (онлайн або паперову) з вибору вибіркового освітнього компонента;

- якщо для вивчення окремого освітнього компонента не сформувалась мінімальна кількість здобувачів вищої освіти, деканат доводить до відома здобувача інформацію про вибіркові освітні компоненти, які не будуть вивчатися. Здобувач повинен обрати інший вибірковий освітній компонент з запропонованого раніше переліку;

- протягом наступних 5 днів після опитування здобувачі подають заяви в деканат про вибір щодо вивчення конкретних вибіркового освітнього компонента, що є підставою для формування індивідуального навчального плану здобувача на наступний навчальний рік або семестр (для здобувачів першого року навчання).

3.3. Здобувач, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) не визначився з вибірковими освітніми компонентами, записується на вивчення тих освітніх компонентів, які деканат вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп.

3.4. Здобувач, який не визначився з переліком вибіркового освітнього компонента та не подав заповнену заяву у визначені терміни, записується на вивчення тих освітніх компонентів, які деканат вважатиме необхідними для оптимізації кількісного складу академічних груп. Самочинна відмова від вивчення освітніх компонентів тягне за собою академічну заборгованість, за що здобувач може бути відрахований з Університету.

3.5. На підставі поданих заяв до 01 червня деканати готують подання до навчально-методичного відділу щодо розподілу вивчення вибіркового освітнього компонента для кожної спеціальності.

Подання щодо розподілу здобувачів першого року навчання готується до 01 листопада.

3.6. Після остаточного формування і погодження академічних груп інформація про вибіркові освітні компоненти вноситься до індивідуального навчального плану здобувача.

3.7. Навчально-методичний відділ враховує обрані здобувачами освітні компоненти при розрахунку навчального навантаження кафедр та складанні розкладу занять на наступний навчальний рік. Для кафедр, які забезпечують викладання вибіркового освітнього компонента для здобувачів 1 року навчання, можливе додаткове навчальне навантаження у другому семестрі.

4. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

4.1. У разі поновлення, переведення здобувача, визнання попередніх результатів навчання, кредитів ЄКТС вибіркових освітніх компонентів здійснює декан факультету на підставі академічної довідки, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Донецькому національному медичному університеті» та інших нормативно-правових документів

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір освітніх компонентів у Донецькому національному медичному університеті затверджується рішенням Вченої ради Університета та вводиться в дію наказом ректора.

5.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться відповідно до чинного законодавства в тому ж порядку, що й саме Положення.

5.3. Після затвердження Положення в новій редакції, попереднє Положення автоматично втрачає чинність.